

І чужому наукається,
 Союз на чужині...
 В. ШИШЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
 "Svoboda", 81-83 Grand St.
 Jersey City, N.J. 07308
 424-0237
 424-0807
 424-8870
 — Тел. в Нью-Йорку: —
 Барді 7-4125
 УНСоюз: Барді 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 146. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го СЕРПНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 15, 1967 No. 146. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 14 серпня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПЕРЕНІС НАСЕЛЕННЯ ЩОП'ЯТЬ, а не щодесять років. Палата Репрезентантів схвалила проєкт, щоб перенести населення відбудувати щоп'ять років, бо щодесять років перенести не виконують свого завдання, не відтеркають стану економіки але стану населення, які то стають дуже швидко змінюються. Цей проєкт мусить ще затвердити Сенат і підписати Президент, щоб він став законом. Палата прийняла цей законопроект більшістю 265 до 127 голосів. Але до цього проєкту додано застереження, що зміни у визначуванні виборчих округ можуть відбуватися тільки на основі тих переписів населення, які будуть переведені щодесять років.

КОШТИ ЛІКУВАННЯ НЕ СМІЮТ ПОСТІЙНО збільшуватися, — заявив секретар здоров'я, виховання і добробуту Гарднер. Секретар здоров'я конференції в цій справі з президентом Джонсоном, який сказав Гарднеру, щоб знайшов якусь розв'язку в цій справі, Гарднер заперує вже з апелем до шпиталів, щоб використали всі спроможності в цій ділянці. Лікарі повинні зредукувати своїх співробітників та зменшити рахунки своїм пацієнтам. Гарднер твердить, що лікарські гонорари дуже збільшилися від часу, коли введено лікарську опіку в рамках соціального забезпечення. Кошти лікування збільшилися в останніх роках два рази більше, як ціни на споживчі товари. Найбільше зросли кошти побуту в шпиталі, і їх треба обзирити, — казав Гарднер.

ДВІ АГЕНЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ОПІНИ стверджують, що популярність президента Джонсона значно зменшилася внаслідок недавніх расових заворушень в деяких містах, війни у В'єтнамі та тому, що Президент вимагає збільшення прибуткових податків на 10 відсотків. Американський Інститут Публічної Опінії д-р Геллуна стверджує, що 47 відсотків опитуваних не схвалюють дій президента Джонсона, 39 схвалюють, а 14 не висловили опінії. Агенція дослідів публічної опінії Луїса Гарріса стверджує, що від часу конференції Джонсона з Косігіні в Гласборо число прихильників Джонсона зменшилося на 19 пунктів (з 58-ох до 39-ох). Але опитування Гарріса стверджують, що Джонсон перевищує мишигенського губернатора щодо популярності у відношенні 52 до 48, а колишнього віцепрезидента Ніксона — 55 до 45.

ТРИ ВИЗНАЧІ РЕСПУБЛІКАНСЬДІ ПОЛІТИКИ заявили, що вони щиро бажать допомогти мишигенському губернатору Джорджові Ромні здобути номінацію на кандидатів на президента в 1968-му році. Ці політики — це шоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер, губернатор Родд Айленд Джон Г. Чейфі і колишній губернатор Пенсильванії Вільям В. Скрентон. Вони вже давніше заявляли підтримку Ромні, але тепер вперше разом заявили про це. Ромні запросив їх із дружинами на острові Мекінак, Мишиген, на товаришеске прийняття. Він сказав: «Дехто називає це зборами на вершинах», але це є конференція на вершинах для відпочинку й розваги». Та в дійсності це була зустріч, під час якої найбільше говорили про президентські вибори в 1968 році.

В ДЕНВЕРІ КОЛОРАДО, ЧУТИ БУЛО сильний землетрус, внаслідок якого вилетіли виставочні шибви в деяких крамницях, зіпсувалися пляшки з полічок в крамницях із алкоголем, напоями та спалили на землю цегли з комінвонів. На щастя не було випадків із пораненнями людей. Були два землетруси, один о год. 7.23 ранці, і другий дві години пізніше. Цей землетрус чути було у віддалі понад 100 миль від Денвера.

У СВІТІ

СССР ПОГОДИВСЯ ПРЯДІВТИ В ЦЬОМУ ТИЖНІ на Женевській конференції розробити спільний з ЗДА проєкт договору проти поширення атомової зброї. Все ж, Совети виключають з того проєкту точку про міжнародну контрольну інспекцію в неатомових державах, бо в цій справі нема згоди між ЗДА й СРСР. Наряди над тим проєктом мають це довго вестися на Женевській конференції. Головний делегат ЗДА Вільям Фостер вже вернувся з Америки до Женеви.

СОВЕТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСІЙ КОСІГІН ПЕРЕСЛАВ прем'єрові Комуністичного Китаю Чу Ен-лаві гостру ноту протесту з приводу поведінки китайських комуністів супроти советського вантажного корабля «Свірк» в далекосхідному порті «Дайрен» (по-московському Дальний, по-китайському Таллен). Советська нота вимагала негайно звільнити безправно арештованого й потурбованого капітана того корабля та не робити ніяких труднощів корабелів від'їхати з того порту. Юрба китайських демонстрантів вдерлася на той советський корабель, побила його капітана й залого та понищила внаслідок цього. В 24 години згодом Китай «видалив» корабель «Свірк», що його один моряк, ніби-то «зневажив» Мао Тсе-тунга.

ПАПА ПАВЛО VI ПРОГОЛОСИВ розпорядження, щоб до кожної з 12-ох Конгрегацій у Ватикані прийняли по 7 спаркільних владик з різних країн широкого світу. Така реформа покладає 6 країн дотеперішній традиції і практиці, що центральне управління Католицької Церкви знаходиться насправді в руках італійців, які становлять на великий відсоток у 500-мільйонній громаді католиків у світі.

ГОЛОВА ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ, ГЕНЕРАЛ НГҮЄН ВАН ТІС ЗАЯВИВ, що коли його виберуть 3 вересня п. р. на президента цієї країни, то він розпорядиться перерву в бомбардуванні Північного В'єтнаму, як новий жест доброї волі і звернеться до Президента Північного В'єтнаму Гоці Мінга з пропозицією розпочати мирові переговори. В американському Сенаті висловлено дуже критичні зауваги на адресу південно-в'єтнамського уряду щодо нечесних методів у підготовці президентських виборів.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ П'ЄР МЕССЕР ЗАПОВІВ у своїй статті у військово-модельній, що Франція матиме в 70-их рр. найменше три атомові підводні човни, кожний із 48 ракетами на середню віддалі з водними «головками». Тепер, стверджує Мессер, Франція має вже 62 бомбовики типу «Міраж ІV» з запасом на 2,500 миль, з здатністю перевозити по одній атомовій бомбі трикратно більшої вибухової сили, яка була американська атомові бомба, скинена на Гірошіму. В наступному році Франція переведе штучний вибух своєї першої воднової бомби.

ЯПОНІЯ ПІДПИСАЛА З ПІВДЕННОЮ КОРЕЄЮ новий договір на дальшу фінансову допомогу: Японія зобов'язалася вже була дати Південній Кореї економічну допомогу впродовж 10-ох років на 800 мільйонів дол., а тепер погодилася дати їй додаткових 200 мільйонів.

Президент поставив вето проти збільшення забезпечення державних урядовців

Вашингтон. — Президент Джонсон 12-го серпня поставив вето проти збільшення забезпечення суми всім державним урядовцям, отже й президентові, віце-президентові, членам президентського кабінету, членам Конгресу й федеральним суддям і амбасадорам. Президент заявив конгресменам, які цей проєкт зголосили в Конгресі, що прийнятий законопроект про збільшення забезпечення «був би додатковим тягарем для американських платників податків тоді, коли від них вимагається збільшених прибуткових податків». Президент заявив, що державних фондів більше потребують діти, вбогі, старші особи, а в першу чергу ті американські воїни, які борються у В'єтнамі. Збільшити прибуткові податки треба, бо без цього федеральний дефіцит винюсов би \$29 мільйонів. Схвалений Конгресом закон збільшує забезпечену суму на 33 відсотки, а найвищим урядовцям, які цього найменше потребують, на 100 відсотків, до \$40,000. Це вето Президента перше в цьому році. Останній його вето були 14-го листопада 1966-го року, коли він не підписав сув 4-ох законопроектів. Досі Президент не підписав 23 законопроектів.

Фармери протестують проти низьких цін на їхні продукти

Ди Майн, Айова. — Національна Фармерська Організація відновила свої протести проти занижених цін на фармерські продукти. Ці протести були припинені під час літніх робіт в полі, а тепер вони знов актуалізуються. На початку цього року для організації вела гостру кампанію за збільшення цін на молоко в 25-ох стейтах за допомогою так званого молочного страйку і домагалася, щоб фармери зменшили продукцію свиней і рогатої худоби, щоб цим способом збільшити ціни на ці продукти. Фармерська Організація скликає масові збори своїх членів на середу 16-го серпня, щоб обміркувати дальші плани боротьби за вищі ціни. Сподівається, що на збори прибуде коло 20,000 фармерів. Голова цієї Організації Орен Лі Стейлі заявив, що він скликає ці протестні збори вперше від 1962-го року, і що на цьому вічу головною справою будуть низькі ціни на фармерські продукти. Ціни на фармерські продукти низькі, а ціни на їх товари, що їх купують фармери, високі. На його думку фармери повинні прийняти таке гасло: «Нема доброї ціни — нема продукції!»

В Нью Орлініс відбудеться судова розправа у зв'язку із вбивством Кеннеді

Нью Орлініс, Луїзіяна. — Тут має відбутися судова розправа внаслідок слідуства окружного прокуратора Джим Гаррісона, який твердить, що президента Джона Ф. Кеннеді вбили внаслідок змови, заперечуючи твердження Комісії Воррена, що єдиним винним у вбивстві був Ларві Освальд. П'ятичленне жюрі має вирішити, чи Ді А. Андріос, оборонець Л. Г. Освальда, винний у крипрописях, коли знімався перед Комісією Воррена. Андріос знімає тепер Комісією Воррена, що Клей Бертрад, день після вбивства Кеннеді, просив його, Андріоса, бути оборонцем Освальда. При чому Андріос твердить, що не знав про це, що Клей Бертрад — це Клей Шо, мешканець Нью Орлініс. Окружний прокуратор Гаррісон твердить, що Шо — не член змови на життя президента Кеннеді. Ця справа дуже запутана, і тому всі чекають, який буде вислід цієї судової розправи, що мала б вияснити справу вбивства президента Кеннеді.

Ведмеді вбили двох студенток в Національному Парку в Монтані

Вест Глейсіер, Монтана. — В неділю 13-го серпня сірі американські ведмеді, так звані гірські, вбили двох 19-літніх дівчат, які спали в мішках. Вони поранили і 18-літнього юнака. Ці дівчата працювали під час вакацій в готелі в парку, одна з них із Каліфорнії, а друга з Міннесоти. Ці дівчата — це перші жертви ведмедів, які живуть в цьому парку від його заснування в 1932-му році. Директор парку Кейт Нейлсон гадає, що вбивниками є сірі ведмеді, хоч не може сказати, що могло бути причиною атаки. В парку живуть також і чорні ведмеді. Ніхто не бачив ведмедів, але інші студенти чули крик Роя Дюката, якого важко поранив ведмідь. Сторожа дістала наважити цих ведмедів. Ведмеді гірські м'ясоїдні, коло 9 стіп довготі і 4 стіпи висоти, доходять до 1000 фунтів ваги.

„НА МЕДИЧНІ ТЕМИ“ — НОВА ПОСТІННА РУБРИКА У „СВОБОДІ“

Починаючи з цим числом, у „Свободі“ появлятиметься постійно на тому самому місці на 2-ій сторінці у кожному віткривому виданні окрема рубрика: „На медичні теми“, яку редагує відомий лікар і автор, головний радник Українського Народного Союзу, д-р Михайло Данилюк.

У минулих річниках „Свободи“ можна знайти чимало статей та інформації на медичні теми. Перед роками багато на ці теми писав д-р Роман Осінчук, а й інші наші лікарі. Проте, всі редакційні заходи, щоб залучити таглість і постійні фахових матеріалів на ці теми, натрапляли на всілякі труднощі, зокрема тому, що наші лікарі, переважені своїми професійними й, часто, громадськими обов'язками, не могли такої постійності і таглість запевнити. Коли ж на останній конференції УНСОУ в Шикаго в 1966-му році обрано

Президент відкликав частинно обмеження дій летунства у В'єтнамі

Сайгон. — Від п'ятниці минулого тижня американське летунство збомбардувало цілу низку об'єктів в Північному В'єтнамі, які були на листі „недоторкальних“. В першу чергу — американські бомбовики важко збомбардували й знищили так звані міст Поля Думера, або міст Лонгбін, що його деякі фахівці окреслюють, як найважливішу ланку в цілій комунікаційній системі Північного В'єтнаму з величезним мілітарним і господарським значенням. Цей міст сполучив столицю Північного В'єтнаму Ханой з залізничним і автомобільним шляхами, що ведуть на північ, до Комуністичного Китаю, і на схід, до порту Ханой. Так само збомбардувано ще кілька мостів, два летовища, базу советських ракет, а в неділю 13-го серпня збомбардувано і продовження в пропасті так званого мосту Ленгсона за 10 миль від комуністичного кордону. Раніше найближча віддалі від збомбардуваного місця у Північному В'єтнамі до китайського кордону становила 30 миль. Після того, як Комуністичний Китай знав був гадас, що американські літаки порушують недоторкальність його повітряного простору, Президент обмежив дії американського летунства в Північному В'єтнамі до обш

Німецький канцлер Кізіґер прибув до Вашингтону на важливі наради

Вашингтон. — Канцлер дери демократичної більшої Західної Німеччини Курт Герг Кізіґер прибув в неділю 13 серпня п. р. на одностижневий поїзд в Америку, під час якого переведе важливі наради з Президентом і його найближчими співробітниками у справах оборони Західної Європи, американсько-німецьких господарських взаємин, проєктованого договору проти поширення атомової зброї, заходів Німеччини щодо покращання взаємин із комуністичними сателітськими державами, середньо-східного конфлікту і т. п. Перед своїм відлітом до Америки Кізіґер висловив перед журналістами стурбованість з приводу виступу лі-

Республіканські конгресмени поручають реорганізацію Атлантийського Союзу

Вашингтон. — 15 республіканських конгресменів, які спеціально студіювали проблему Північно-атлантийського Союзу (НАТО), проголосили заяву з різкою критикою Уряду, що він був цим-то замало присвячує увагу Атлантийському Союзу, допустив до його упадку та виявляє „бідність думки“ в справах того найбільшого західного оборонного блоку. Ця група республіканських конгресменів, що її головою є конгресмен Пол Фіндлі з Ілліной, поручає реорганізувати НАТО на тій самій основі, на якій існує західний блок, що його члени переговорюють б та устійнювали не тільки спільну оборону по-

В СССР продовжується дискусія довкола „Бабиного Яру“ Кузнєцова

Москва. — У військовому журналі „Советский Воїн“ з'явилася стаття Алексєя Сторова з критикою однієї повісті Анатолія Кузнєцова „Бабин Яр“, як поезії на ту саму тему Євгенія Євтушенка. Сторов критикує Кузнєцова за представлення деяких персонажів свого роману, москалів і українців, як „колябарів“ з німцями під час останньої світової війни, але признає йому вищість над Євтушенком, який у своїй поемі таврував відсутність пам'ятини на збірний могили жертв німецького терору в Бабиному Ярі, як доказ — антисемітизму. Сторов стверджує, що гітлерівці пере-

Українці в Бразилії відзначили 45 років Хліборобсько-Освітнього Союзу

Куритиба, Бразилія. (М. К.). — Можна сказати, українське життя в Бразилії ввесь місяць липень проходило під знаком 45-річчя ХОС'у — Хліборобсько-Освітнього Союзу — найдавнішої і найбільшої в цій країні української громадської організації.

Відповідні офіційні урочистості почалися в містечку Дорізоні, де колись, у 1922-му році, було засновано Український Союз у Бразилії — попередника теперішнього Хліборобсько-Освітнього Союзу та Українсько-Бразилійського Клубу.

До того містечка приїхав з Куритиби кілька членів Головної Управи ХОС'у, на чолі з головою п. Степаном Плахтином. У дорізонському будинку ХОС'у, до речі, найкращому в усьому містечку, зібралася повна нашо-го місцевого громадянства, як і представників з навколишніх осель, бо поблизу „Українське Море“, відома Малетенщина, де с давні, сучасно - українські колонії. Серед присутніх не бракувало й колишніх засновників Союзу.

П. Степан Плахтин оголосив початок ювілейних святкувань і відкрив перше урочисте засідання Головної Управи, присвячене 45-річчю. Всіх присутніх на залі за-

Українці Великої Британії відзначають 50-річчя Української Національної Револуції

Лондон. — Тижневик „Українська Думка“ з 13 липня повідомив, що в м. Лестері, у суботу 8-го липня відбулася величава Всеукраїнська Маніфестація для відзначення 50-ліття початку Української Національної Револуції і 25-ліття постанови Української Повстанської Армії, і 19-тій Крайовій Здвиґ Спільки Української Молоді у Великій Британії. В Маніфестації і Здвиґі взяли участь около 8,000 учасників, у тому 1700 молоді. Промовляли проф. Роберт Лісовський — голова Почесного Громадського Комітету, ВПР Владика Кир Августин Горняк, ЧСВВ, о. Протопресвітер Молчанський, п. н. д-р А. Герасимович — голова Пласту, мгр. А. Мельник з Німеччини, голова ЦПУ-Крайового Здвиґу.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПРЕДСІДНИК УНС ЧЛЕНОМ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ БРАТЕРСЬКОГО КОНГРЕСУ

Шикаго, Іл. — Головна Канцелярія Крайового Братерського Конгресу інформувала, що головного представника Українського Народного Союзу найменовано на члена Статутової Комісії того Конгресу. До цієї Комісії найменовані ще президент Католицької Допомоги Асоціації в Сейнт Пол, Мінн., Майкел Ф. Еттел, та представник Польського Римо-Католицького Союзу з осідком в Шикаго, Іл., Йосиф П. Цаніка. Наряди цієї Комісії заповіджені на неділю, 24-го вересня п. р., в Голлівуді на Флориді.

ВІДЗНАЧЕНО 40-ЛІТТЯ СВЯЩЕНСТВА О. КАН. ВОЛОДИМИРА ПІЛИПЦІ

Гантер. — В день св. Володимира, 28 липня п. р. на Кобзарівці в Гантері відбулося в тісному кружку родичів, приятелів і близьких знайомих свято сорококових роковин священства о. каноніка Володимира Пилипця, колишнього летуна УГА Виринула думка, щоб між приватних перевести грошову збірку на Український Університет у Римі. У збісці зібрано суму 145 дол., з чорни 100 дол. пожертвував власник пансіону п. І. Косізар. Гроші вилано до Риму.

ПРОФ. ЯР. РУДНИЦЬКИЙ ВІЙХАВ ДО ЄВРОПИ

Вінніпег. — 8 серпня п. р. Голова УВАН і Української Наукової Ради в Канаді проф. Яр. Рудницький виїхав до Європи на однімісячну студійну подорож, в часі якої він матиме виклади в університетах та візьме участь у Міжнародному Конгресі Славістів в Австрії. На час відсутності його заступитиме діючий заступник голови д-р М. І. Мандрика.

УКРАЇНЕЦЬ У КАНАДІ НАГОРОДЖЕНИЙ ЗА П'ЄСУ

Щороку едмонтонський щоденник в Канаді „Едмонтон Джорнал“ проголошує літературно-мистецький конкурс для творчої молоді, з ділянкою поезії, драми, повісті і репортажу. Нагороджені в різних групах одержують по 100 дол. та, звичайно, значні розголос. Як повідомив тижневик „Вільний Світ“, цього року учитель Олег Купченко дістав нагороду за його драму „Холодна зима й мертва весна“. Олег є сином покійного д-ра Володимира Купченка, учителя, письменника й давнішого традіційної газети „Канадійський Фармер“.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly \$5.50.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07308

Дві мірки

Дві мірки, стосовані в міжнародній політиці після другої світової війни, проявляються у чорно-білому пункті глянцю. Поминаємо вже, що починали ті дві мірки тоді, коли у трибуналі на Нюрнберзькому процесі проти гітлерівських воєнних злочинців сидів представник того самого совєтського уряду, який договором Ріббентропа-Молотова штовхнув Німеччину до війни і сам мав на совісті мільйони невинних людських жертв. Дві мірки стосуються по нинішній день, коли признається право самовизначення всім азійсько-африканським народам, але відмовляється його всім уярмленим Московією народам, всім сателітним країнам та східним німцям. Принцип деколонізації застосовано до Азії й Африки, але не до Європи, і про найбільшу сучасну колоніальну державу, Совєтський Союз, ані в Об'єднаних Націях, ані в закордонній політиці всіх вілних держав світу — ані чини.

Не тільки всі комуністичні верховоди і всі ліберальні кола у світі, але й сам генеральний секретар Об'єднаних Націй У. Тант обурюються, говорячи про жертви серед цивільного населення обох частин В'єтнаму — внаслідок участі Америки у війні, але ніколи Об'єднані Нації не займалися десятками тисяч жертв кривавої терористичної діяльності комуністичного підпілля в Південному В'єтнамі. В дебатах про расову проблему в Америці раз-у-раз говориться про "брутальність поліції", але сором'язливо промовчується відсоток муринів у статистичні злочинців. І десятки інших подібних прикладів подає щоденно міжнародна й американська дійсність.

Минулого тижня один із передових американських коментаторів Роско Друммонд звернувся з публічним запитом до американського посла в ОН Артура Голдберга, чому ЗДА не затримують в Об'єднаних Націях стверджених авторитетно Міжнародним Червоним Хрестом газетних атак, ведених гітлерівськими літакми в Ємені супроти цивільного арабського населення на території, що й контролюють смені-прихильники усеуного два роки тому від влади "імама". Єгипет збройною силою підтримує наставлений там ним "соціалістичний" республіканський режим. Коли б будь-яка прозахідна азійська чи африканська країна застосувала у своїй війні проти євусидів отруйні гази — був би крик на весь світ, — коли те саме робить "соціалістичний" Єгипет, підтримуваний Московією і його сателітами, — то навіть Америка воліє не рухати цієї справи, щоб не дразнити московсько-протекторат Єгипетського президента Нассера, дармащо власне бомбардовані газами сменські монархисти є прихильниками Америки.

Де логіка у таких двох мірках — інколи насправді трудно зрозуміти.

„Рівність і братерство“

Коли б зібрати докупи все, що в совєтській пресі написано про „рівність і братерство“ народів Совєтського Союзу, то це була б одна з найбільших бібліотек світу. Останнім часом навіть перестали прикладати епітет „великий“ до російського народу, так би мовити, в ім'я рівності...

Теоретично, за так званою конституцією СРСР, всі народи там рівні. Дехто за кордоном починає добувати леві зрушення з тієї писаної теорії в напрямку практичного її зрушення. Але зіставмо такі два нібито рівноправні факти.

Московська „Комсомольская Правда“ з 9 серпня надрукувала велику статтю, в якій поставлено вимогу „реконструювати“ дві вежі, зруйновані помилково 13 років тому — історичні, з царських часів. Авторка тієї статті стверджує, що Міністерство культури СРСР у тих вежах рекомендує „розмістити історичні експонати“; вона пише, з яким захопленням виходила в Москві з історичного „дому бояр Романових“ — Боярського, де зібрана старовина „русского середньовіччя“, любовно називає ту безформну будову серед Москви — „куточком русской старовини“... Отаке, будуть реставрувати, відновляти навіть знищені „помилково“. У Москві повно історичних будинків-музей; навіть імперський „пролетарський“ уряд сидить не деінде, а таки в Кремлі — осідку царя.

Другий приклад — з України. В газеті „Молодь України“ з 8 серпня пише читач, що славне село Княждів, в якому він мешкає, „недавно перейменували на Верхніс і Нижніс. Чим обумовлена необхідність такого перейменування?“ Затримуваний, але не затурканий „класовою боротьбою“ автор зазначає, що назва Княждів „не має нічого спільного з князями-поміщиками“, що м. Коломию задується в Іпатівському літописі з XII століття, що Княждів належав галицько-волинським князям, що зберігся навіть фундамент княжого двору! — а ось „хтось“ бере й ліквідую історичну назву, — щоб Україна забувала про своє минуле.

ГОСПОДАРСЬКА РЕФОРМА ЧИ ПРОПАГАНДА?

Париж. — Уряд прем'єра Помпиду, що має більшість одного голосу в парламенті, шукає — з благословення чи з наказу президента де Голля — способу, щоб здобути собі прихильність серед робітництва Франції.

Французька комуністична партія найбільша в Західній Європі числом і найліпше організована. Правда, тут діє також проклята комуністична група, але вона не може мірятися з вірними Москві провідниками комуністичними кадрами, що були вишколені ще за влади Сталіна. Головний свій вплив комуністи виконують через професійну спілку, що має скорочену назву СІТ. С тут теж професійна спілка „Робітничая Сила“, під проводом соціалістів, і Християнська Спілка.

Як відомо, французький уряд одержав від парламенту надзвичайні повноваження для господарських реформ. Рішення уряду матимуть силу закону. Отаке, де Голль хоче використати ці права повною мірою. В середині 9 серпня президент промовляв через телевізій до народу, виносячи свої вимоги, що має принести закон про участь працівників у прибутках промислових і торгових підприємств.

Згідно з цим законом у підприємствах, що мають більше як сто робітників, вони діставатимуть свою пайку із зисків підприємства. Це стосується тільки до приватних підприємств. Значна лічба підприємств не мають ділитися своїми прибутками з робітниками. Правда, приватні підприємства не мають також платити робітникам їх пайку прибутку гіршими: „бар'їш“ робітників і службовців записуватимуть на їх конто, як акції, і тільки через 5 років робітників мотиме вибрати свою трудову власність.

Задумана реформа викликає між власниками акцій велику паніку. На біржі ціни на акції приватних підприємств падають. І зрозуміло, чому: акціонери бояться, що за свої акції вони не одержать ніяких процентів. Директори підприємств постаралися господарювати так, щоб фабрики виходили без дефіциту і без прибутків, бо вони не зацікавлені в тому, щоб поряд з акціонерами були в підприємствах інші „господари“ — робітники. А робітники не одержать нічого навіть через п'ять років, бо підприємства не дадуть прибутку. Адаже робітники не матимуть права втручатися в керування підприємствами, як це діється в Західній Німеччині.

На проєкт господарської реформи де Голль уже відповів провідники професійних спілок. Вони називають цю реформу „великим блефом“ і заявляють: робітники зацікавлені у підвищенні заробітків, їм байдуже, чи підприємство й акціонери мають прибутки чи не мають.

Трудно сподіватися, щоб ця реформа привела народне господарство Франції до оздоровлення. Вона задума-

РОЗНУКУЮТЬ...

ТЕАТРАЛЬНИЙ ГРИМ

„Культура і Життя“ з 3-го серпня помістила листа з Нової Греблі під назвою „Де дістати грим“? Передрукуюсь повністю:

„На перший погляд, ця справа, здається, дрібню, але нам ця дрібниця дорого обходиться. Ми підготували п'єсу, учасники якої необхідні мати складний характерний грим. В пошуках короби театрального гриму побували в районному центрі Калінінці, в обласному — Вінниці, в Таращі, Білій Церкві... Але ніде в продажу гриму немає. Кажуть, що можна дістати в Києві, та це дуже далеко їхати. Звертались з проханням позичити до культурміщів з сусідніх закладів культури, але вони й самі не мають. Таке ж ставилося з перуками, лаком та креповим волоссям. Їх теж дістати складна проблема“.

КОЛИ ТИ ЗГЛЯНЕШЬ...

Коли ти зглянешся, ласкава доле, І я уряд стану над Дніпром. І знов побачу рідний ліс, І поле, І сині гори, оповиті сном...

Коли ти заскрипиш, старенька брамо, Вітаючи синівське вороття, І ти зустрінеш на порозі, мамо, Свого сина — заблукане дитя...

Коли він знову приязний пригукне, Душі віддасть, вітцівський оборт, І я зніму з плечей важкий ладук. Далеким мандрів і чужих доріг...

Я скрикну: Щастя більшого не треба! Для серця досить щедрості й тепла! Ти милосердним стало, світле небо! Ти, доле, доброю була!

МИКОЛА ЩЕРБАК

28 липня 1967 р. Монреаль.

Анатоль Вовк

UNITED STATES OF AMERICA ПО-УКРАЇНСЬКОМУ

(3)

Переклад слова United

Щоб перекласти слово United, маємо п'ять можливих синонімів:

З'єднаний, З'єднані, Об'єднані, Злучені і Сполучені. Перший із тих дисприметників поширився у нашій мові під час другої світової війни, коли у Львові, в „Українському видавничстві“ вийшло під редакцією О. Панейка нове видання „Правовисного словника“ О. Ізюмова (1941 р.), в якому у перекладі назви USA вжито слово „з'єднаний“, замість „злучені“. Хоч цей новітній ніби й більше милозвучний для українського вуха, як дисприметник „з'єднаний“, деякі дискусанти вважають його за незгідний з духом нашої мови. Дехто вважає його за кальку польського „zjednoczony“, іншим воно нагадує російське „соединенный“. Підкреслено також, що в літературній мові нема дієслова „з'єднувати“ та іменника „з'єднання“. Треба відзначити також, що із 18-ох філологів, які брали участь в анкеті, ні один не рекомендував цього слова. Решту 4 прикметники можемо поділити на дві групи: а) слова, утворені від числівника „один“ і дієслова „єднати“, а саме: з'єднаний, об'єднаний; б) слова, утворені від дієслова „злучити“, а саме: злучений, сполучений.

Немає сумніву, що слова першої групи вірніше віддають слово United, що також походить від латинського unum — один. Великі культурні мови французька, німецька, італійська, єспанська United своїм словом, що походить від „один, єднати“. С це й другий аргумент, щоб United перекладати словами першої групи. Синоніми „об'єднаний“ і „сполучений“ у нашій мові далеко не тотожні, а мають різні сфери вжитку. Об'єднуються організації, держави, однодумці (напр., назва партії УНДО), тоді як сполучають дві особи телефоном, дві річки каналом, два міста авіалінію і т. д. Можна сказати, що „об'єднувати“ вказує на духовний, абстрактний контакт чи злиття, тоді як „сполучати“ вживаємо головню у випадках фізичного контакту чи пов'язання. Нав'язуючи до англійської мови, можемо сказати, що „об'єднаний“ (чи „з'єднаний“) відповідає англійському „United“, а „сполучений“ (чи „злучений“) відповідає найліпше англійському „connected“. Прикладом властивого вжитку обидвох наших синонімів може бути речення: Не всі члени Об'єднаних (З'єднаних) Штатів Америки є територіально сполучені.

Це розрізнення сфери вжитку обох синонімів бачимо виразно і в польській мові, де United States перекладають як Stany Zjednoczone, але фізичний термін connected vessels як łączące naczynia. Це саме маємо і в російській мові, де с „Соединенные

Штаты“, але „соеобщающие сосуды“. Правда, дописувач „Українських Вістей“ подає один аргумент за „сполучені“ у перекладі USA. На його думку, творці назви Сполучені Штати Америки „умисне уникли прямого перекладу слова United, щоб українська назва не була подібна до російської“ (яку він подає з помилкою). Цей згодом малоправдоподібний, бо чому ж тоді спільне з російським слово „штати“ і спільне скорочення. Далі, цей переклад відізнає нашу мову не тільки від російської, але й від усіх культурних, західних мов.

Отже, приймаючи, що United треба перекладати як Об'єднані, або З'єднані, маємо вирішити, котре із цих двох слів ліпше. Аргументом за Об'єднані є потреба послідовності у творенні назв. Ми вже маємо назву Об'єднані Нації, і вона вже закріпилася на рідних землях і на еміграції. Чи не стосуватися до неї? В інших мовах ця послідовність збережена. Отже, мови англійська, німецька, французька, єспанська і польська вживають цього самого дисприметника для USA і для Об'єднаних Націй. Тільки в російській мові маємо розходження: Соединенные Штаты і Объединенные Нации.

Вислідки анкети показують, що більше число й учасників висловилося за З'єднані, як за Об'єднані. Причин для цього може бути три: а) Для тих, що звикли до ЗДА, легше перейти на ЗСА (зміна одного тільки слова), як на ОСА; б) Акронім ОСА творить назву комах, що дас небажані асоціації; в) Дехто вважає, що слово „з'єднаний“ означає більший ступінь злиття складників, як „об'єднаний“. Вживаючи першого слова для USA, а другого для ОН, відзначаємо тісний союз складників федерації і далеко свободніший ступінь асоціації членів Об'єднаних Націй.

Переклад слова States

Для перекладу другої частини назви USA запропонуємо, крім досі поширених „держави“ і „штати“, слова: краї, стани і стеїти. Проблема вибору ускладнюється тут тим, що, крім мовно-термінологічної точки зору, приходиться до голосу правничий погляд. Бо йдеться про назву певного політичного твору. Немає сумніву, що правний стан англійських колоній, що в 1776 р. як суверенні держави, утворили федерацію USA, за тих 190 років змінився, хоч назва залишилася та сама. Деякі поважні наші правники стоять на становищі, що ми мусимо триматися „букви закону“ і слово States в USA, що початково відповідало нашому „держави“, і надалі перекладати тільки так.

(Продовження буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редактор: Д-р Михайло Данилюк

ЛІТО І ДОЗВІЛЛЯ

І

Немає сумніву, що літня пора приносить чимало нагод для поліпшення нашого здоров'я. Про це пишуть фахівці й аматори, мабуть, від того часу, як людина навчилася писати і почала розрізняти хвороби. Згадай хоч би такі фактори, як літнє повітря з більшим відсотком кисню, зокрема серед зелені, як сонце з сильнішою дією ультрафіолетових променів, вода для доброї руханки припливанні. Всі ці фактори підносять функції нашого організму, прискорюють обмін речовин, допомагають у засвоєнні білка, заліза, вітамінів і т. д., необхідних для втримання доброго здоров'я. Саме дозвілля, втеча „на лон природи“, далеко від буденного дня з його проблемами, вважається факторами нервових недуг за красу зв'язку, як ковтання різних таблеток...

Ясно, що з цієї пори сонця і погоди треба користатися якнайбільше при всякій нагоді, треба стати „соняшною батареєю“, яка нагромаджує б природної сил для довгої зими в замкнених приміщеннях, накурених капеллярів, задимлених містах. Щоб висловитися ширше — треба було б писати довгі розвідки про речі і так звані й зрозумілі.

Однак, хотілося б торкнутися кількох практичних питань, які навіть не обов'язково говорять про позитивні сторінки літа, а вказують на деякі припадкові загрози.

Ультрафіолетові промені сонячного світла між 2800 і 3100 ангстремів допомагають при ревматичних болях, запаленні м'язів, суглобів, суглобових мішечків, т. зв. бурс, і т. д. Добре і систематичне навісвітлювання сонцем хворих місць, зокрема при хронічному їх стані, часто дає полегші. Це передусім відчувають люди старшого віку. Ці ж промені дуже ефективно допомагають при деяких шкірних недугах, зокрема хворобі, званої псоріазі: при сонячному навісвітлюванні висипка майже зникає. Вона, деякі лікарі ультрафіолетовими лампами лікують цю хворобу взимку.

Але, за неродною припідку, не слід „передавати кут меду“, бо ці самі промені, при раптово й тривалому навісвітлюванні без звички, можуть обпалити до другого або й третього ступня. Це принесе болю, дрік з гарячкою, нудоту, загальне ослаблення, а навіть шок включно з умилюванням.

Серед інших загроз сонячного світла слід згадати висипки, зокрема на руках, шії і часами обличчя. Вони сильно сверблять, шкіра набрякає, і людина чувається, часті заноссячи інфекцію. Колиш це звали „панською хворобою“, але тепер відомо, що деякі люди просто алергічні (вразливі) до ультрафіолетових променів. Вони часто радять собі тим, що мастять руки охоронним кремом, який не пропускає про-

міння до шкіри. Часте і сильне навісвітлювання сонячним промінням шкіри старших людей, зокрема тих, які мають т. зв. кератози, тобто темні або бронзові згубніння у формі плоских, бородавковидних наростів, може призвести до рака шкіри. Тож, коли таке згубніння чи пляма на шкірі починає прибирати вигляд ранки, треба звернутися до лікаря. Це саме з деякими видами рака на устах. Починається іноді невинною тріщинкою від вітру і сонця, але коли не гоїться — її варто перевірити. Це стосується і людей, які мають на устах т. зв. левкопаклію, себто білі плямки з меншою кількістю барвника-пігмента. Такі люди також мастять собі уста охоронним кремом.

Варто згадати ще дві літні загрози, а саме — сонячний удар і температурний (тепловий) удар.

Соняшний удар — це нагале і сильне забурення центру регуляції температури, який міститься у мозку. Він балансує нашу температуру протягом всього життя і є вразливим на чимало факторів, зокрема на інфекцію, коли температура підноситься. Тривале навісвітлювання сонцем, особливо при високій вологості повітря і бракові продуку, може призвести до забурення цього центру, яке характеризується гарячкою і сухою шкірою, відсутністю потіння, болями і заворотами голови, нудотою і навіть конвульсіями. Число ударів серця збільшується до 160 на хвилину, температура підноситься до 105-106 ступенів Фаренгейта. Часами приходить шок, при якому смертність сягає до 20% жертв. Щоб рятувати таку людину, часом треба героїчних зусиль, але, безперечно, завжди потрібно швидко лікарської допомоги. Тож проявами сонячного удару не слід жартувати. Люди понад 40 років, а зокрема ті, що мають органічні хвороби, як ваді серця, тиску крові, хронічні недуги легень, люди після довших недуг чи операцій — особливо повинні уникати тривалого сонячного навісвітлювання при високій температурі і вологості.

Денно подібним, але все ж відмінним є температурний, або тепловий удар. Йдеться тут не про безпосереднє діяння сонця, а про високу температуру, зокрема при високій вологості. Тут заводиться уже не центр регуляції температури, а периферійні судини, які відмовляються працювати і пристосовувати себе до обставин. Людина при тепловому ударі різко колима підвищує температуру, її пульс лише дещо підвищений, а шкіра звичайно має сіруватий колір і вога; вона сильно пітніє, і тиснення її крові спадає. В усьому іншому, як при сонячному ударі: болі голови, головокруження, корчі м'язів, двоєння в очах.

(Закінчення на ст. 3-й)

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(32)

Хлопці все знають. І знають, що справжні пани цієї землі — це вони. Що ніхто інший не має на неї права. Тут кості пращів і кров батьків. Тут їхня душа.

— А як же ви, жовтодзьоби, за все те відплатитесь? — питає дід Гарасим, пихкаючи люльку. — За панщину, польські тюрми, червоний Сибір, а тепер ще й німецькі нечистоти?

— Не знаю, діду, коли і як, — казав Павло, — бо то треба чимало сил і років для цього. І не знаю я, чи повстаємо ми лише на те, щоб відплатитись. Багато люте масмо, багато болно. Але масмо ми й багато любови. Багато любови до свого. Ось подивіться, — махнув широко рукою, — всі ці землі, ліси, навіть отой ставок у селі. А люди, наші батьки, наші діди і ви серед нас — це ж наша душа і наша любов. Їм масмо на неї право. Людське право. І ми хочемо, щоб наші діти ходили по цій святій землі з обличчям

Божого подобию... І ми повстанемо. Повстанемо на захист справжнього пана української землі — нашого народу, на захист людського права, нашого права...

Павло відчував, що ця хвилина десь гряде. Сьогодні в нього свято...

Це він — Павло, за псевдом Вихор. Стояв, як камінь.

За хутором горів костер. Немов пожежа. Стояли хлопці в два ряди, навкруги ватри. В руках блискучі кріси, автомати. На поясах гранати, а побіч, тут же біля ніг стояли смертельним шнуром „максим“ і вісім „діхтярів“.

Костер тріщів сухим дріб'ям. Холодна ніч насичувала себе вогнем із ватри і полум'ям, що рветься з молодих грудей.

Говорив військовий командант. Потім Павло. Говорив сотник Орлик, петлюрівець, у сотні якого був Павлів батько.

Слова присяги. Тріщав костер. Блищали очі. Руки заклали на холодній зброї. А думки — у завітнішому дні...

Ще вийшов хтось із міста: — Здобудеш... — Здобудеш... — понеслося з іскрами ватри понад лісом.

— ... або згинеш у боротьбі за неї!

— За неї... — понеслося у морозну ніч.

Усі закам'яніли. Святочна мовчанка христіла юнаків.

Сальва перервала. А потім Вихор:

— Друзі, хлопці мої! Ми здобудем! Нас били триста років. Тепер черга нам бити. Нам ніхто нічого не дасть. Треба бити, щоб здобути...

Чи має хтось сумнів?

Іх же поведе — наш бойовий Вихор. Такий, яких родять бурі.

Моргаючи у нічне небо, палахкотів костер...

УСІМ НА ПАМ'ЯТКУ

12-13 жовтня 1942.

Як записати цю дату? Дванадцятим чи тринадцятим? Бо Вихор так і не сказав, коли почне: перед північчю чи після неї.

Сьогодні, себто дванадцятого, прийшов ще зранку посланець від Вихора і приніс записку: „Командире, як обіцяв — так і зроблю. Нині вночі пуская загін. На перший раз — тридцять хлопців. Маршрут — на Угорськ, потім на Шумськ, і назад додому. Думайте біля Шумська збудити Байду і з його півострою зробити трохи тарарум біля містечка. Пришлю вістового, як повернемося. Дайте нам знати про настрій німаків після нашого „походу“. Вихор.“

Блакитний нервово ходив по кімнаті. Лисий лежав на лаві і читав. Василь лаштувався в дорогу. Орлик увесь час витирав свої окуляри. Був і Троян, прийшов подивитись, „як починається справжня війна“... Він уважно студював мапу із маршрутом Вихора, яку йому підсував Блакитний, щоб „відчититись“ від питань.

Надворі глибока, темна ніч. Хоч око виколю. Після півночі розійшлися. І так не буде вісток аж до завтра.

**

13 жовтня 1942.

Приблизно посланець із української поліції: німці заворушилися. Кажуть, що якісь бої були біля Шумська. Приблизно запитати, в чім річ. Хлопці на поліції хвилюються, питають, чи це наші почали?

Тамара, телефоністка на німецькому комутаторі, донесла, що був телефон із Шумська до німецької жандармерії про те, що велика ватага партизанів перейшла через шлях, десь кілометрів за десять від Шумська, обійшла місто і посунула на шумські ліси. Німці в Шумську просять з Крем'янка допомоги.

• ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ
(ОЧЕВИДНО В УНСОЮЗІ)
• І БУДЬТЕ БЕЗПЕЧНІ!

Балтімор, Мериленд

ВІДНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ, УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ І УПА

(О.З.). З ініціативи ОБВ-УА та в порозумінні з місцевим Відділом УККА в Балтіморі відбулося вже три засідання, представників всіх місцевих суспільно-громадських організацій, у висліді чого створено Громадський Комітет для спільного і величавого відзначення 50-ліття Української Національної Революції, 50-ліття відновлення Українських Державних Збройних Сил і 25-ліття повстання УПА.

В засіданнях Громадського Комітету брали участь представники Відділу УККА, ОБВУА, Пласту, ОДВУ, Самопомочі, Зарева, СУА, МА-МА, Відділів УНС, Т-ва Прихильників УНР, Православних Громад, Українського Громадського Клубу, Української кредитівки, Пласту, ООЧСУ і УСГ.

Вибраний ще в квітні Громадський Комітет у складі: д-р А. Лемішка (Плест) — голова, п-ні А. Самутин (СУА) — секретар, д-р О. Дерій (Т-во Прихильників УНР), д-р М. Ласійчук (ОДВУ), інж. О. Стельмах (Українська Кредитівка) — члени, доповнено представниками всіх вищезгаданих організацій.

На засіданні Громадського Комітету, яке відбулося 8-го серпня і яким кермував д-р А. Лемішка, а секретарюва-

Янгстаун, Огайо

СВЯТО ГЕРОІВ І ГЕРОІНЬ

Заходами місцевого осередку СУМА ім. полк. Коновалю, 2-го липня в парохіальній залі У.К.Д. в Янгстауні, Огайо, вчорашній відзначено День Українських Героїв і Героїнь.

Програму свята вступним словом відкрив голова міс. СУМА Петро Веселовський. Членкині ЮСУМА відіграли американський гімн, мішаний хор „Верховина”, під диригентурою П. Веселовського відіграли „Гімн Батьківщини”, „Тихий ліс” і „Пісню сотні Шума”. По зложенні вінків на символічній могилі, сестри Арета і Анна Гаргай гарно відіграли музику. Святотичний реферат виголосив В. Лесняк. В своїй доповіді він говорив про світлі події в нашій історії, згадуючи при тому поодиноких наших героїв і героїнь.

По перерві мішаний хор „Верховина” відігравав „Завтра в Далеку Дорогу” і „Ой, вишиваний місяць”. Леся Рудак

з ЮСУМА відіграли музику „Тарас Чупринка”, а хор „Верховина” відігравав „Лента за лентою”. Зворушливою була „жива картина”, написана і виведена П. Веселовським. Представила вона совєтський злочин над бідою, свідомо українською і пісню УПА над злочинцями.

При закінченні свята голова осередку СУМА п. Веселовський подякував учасникам програми за співпрацю і всім тим, що на свято прийшли. Висловив жаль, що така мала частина українського громадянства в Янгстауні взяла участь в святі, щоб вшанувати пам'ять своїх героїв і героїнь. Програма була на відповідному мистецькому рівні, а в цьому найбільша заслуга вищезгаданого Петра Веселовського. Свято закінчено відіграванням українського національного гімну „Ще не вмерла України”.

Дмитро Затварницький

НОВИЙ ДУШПАСТИР

Диякон Іван Павлюк, народжений в 1925 році в місті Заставне (Буковина), колишній учень Богословської Семінарії при Греко-Православному монастирі св. Петра (біля села Хрещатки), підстаршина армії в другій світовій війні, в червні місяці цього року був висвячений на священника Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді. Хіротонію висвячення довершив Архископ Ніколаус Урбанович, який перебував в юрисдикції з Вселенським Патріархом Атенасиором. Дяк Михайло Юрчик та багато присутніх, які пригладали хіротонії, вітали священника — отця

о. Іван Павлюк

Івана, і його щире бажання усердно працювати на Христівій ниві на славу Господа Бога.

Н. Н.

Д-р М. КРИЖАЦОВСЬКИЙ

ВИЖДЖАЄ НА ВАКАЦІЇ.

ДЕНТИСТИЧНА КАНЦЕЛЯРІЯ ЗАКРИТА

від 12 до 27-го серпня 1967 р.

З НАГОДИ 25-ЛІТТЯ ВІНЧАННЯ

Миколи і Володимири КАВКА

— бажасмо —

ЩАСТЯ, ЗДОРОВ'Я І МНОГИХ ЛІТ!
Р. М. РІЗНИКИ

Увага!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УНІОЗУ ФІЛАДЕЛЬФІЙСЬКОГО ОКРУГУ

отримав запрошення Українського Громадянства Філадельфійської Метрополії та доколических місцевостей Трентону, Брістолу, Кемдену, Вільямстауну, Честеру, Вільмінгтону, Котсвілу, Феніксвілу, Кліфтон-Гайтс, Редінгу і Вільдпорту на

ВЕЛИЧАВИЙ СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

— що відбудеться —

в неділю, 10-го вересня 1967 року

на ПЛЮЩІ „КАРПАТИ” в БУТВІНІ

біля ЧЕСТЕРУ. Початок о год. 1-й по пол.

В ПРОГРАМІ СОЮЗОВОГО ДНЯ:

1. Виступ мандолінового ансамблю при Українській Православній Церкві св. Астасія Петра і Павла в Елмінгтоні. Дел. під мистецтвом керівництвом проф. Сергія Ковальчука.
2. Виступ танцювальної групи Осередку СУМА ім. УПА в Філадельфії, під мистецтвом керівництвом Мироплава Сосни.
3. Футбольні змагання однієї Філадельфії і Честеру. Мейджер Богдан Маленський; суддя — головний радий УНС Іван Олександровський.
4. Ціна нагород: 25 забезпечених грамот по 1.000 дол. для дітей в віці 0-15 років, уфундованих Округним Комітетом. Телевізійний апарат 21 інч. „Зеніт”, столове радіо АМ-ЕМ „Зеніт”, столовий годинник для подорожничих, фотокамера „Кодак” і 2 столові українські ляльки.

Головним промовцем під час свята буде п. ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ — головний касир УНІОЗУ.

Вступ на свято лише одного долара.

Оркестра: Павла Маленського з Честеру, Па.

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:

Степан Гавриш Петро Тарнавський

Іван Олександровський Микола Сенник

головний радий УНС касир

За п'ять дол. з пересилкою:

В. Пачовський: РОМАН ВЕЛИКИЙ, трагедія в 5 діях

О. Олесь: ПОЕЗІЯ, книга V

„Чужинцю, книга VII НА ЗЕЛЕНИХ ГОРАХ

В. Вичинченко: МІЖ ДВОХ СИЛ — драма на 4 дії

Ю. Сірий: НОВЕЛІ, ч. 1

С. Черкасенко (П. Стах): ТВОРИ, т. 2

SVOBODA, 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Лейтенант Роман Святослав Кунців —

пластун, парашутист, пілот

За 12 миль на північ від міста Колорадо Спрінг, у етєйті Колорадо, серед мальовничих заліснених гір, річок та озер, знаходиться наймолодша військова академія — Академія Повітряних Сил Америки. Наймолодша, звичайно, в порівнянні з Вест-Пойнтом, або з Морською Академією Анаполіс.

Цього року Повітряну Академію закінчили 520 градуантів, і серед них — єдиний українець Роман Кунців з Філадельфії. Головне завдання цієї Академії не полягає в підготовці нових найкращих парашутистів чи пілотів, — тут виховуються кандидати на астронавтів, фахівці-інженери з повітроплавства, провідні кадри американської авіації. Досить згадати, що щоб потрапити до цієї Академії, треба рекомендації конгресмена, а часто ще й вищих політичних діячів.

Кадрети проходять чотирірічний академічний курс, а додатково ще й військову техніку, історію повітряної флотії і т. д. У вільний час кадети займаються в гуртках пов'язаних із військовим курсом науки. Після закінчення 4-річного курсу, кадети дістають диплом бакалавра наук і рангу молодшого лейтенанта. Кадети, які здібні академічно і фізично, посилають ще на 13-місячний курс летунів; після летунської школи багато з них потрапляють до інших шкіл, як повітряної медицини, школи астронавтів і т. д.

Лейтенант Роман Кунців — представник нашого наймолодшого покоління, народився він у Кракові, (Північ Кунців родом з Борислава, Зах. Україна), зазнав „діпівського” життя, проживав у таборі в Кобурзі, Німеччина. До Америки прибув з батьками в 1951 р. і жив та вчився в Філадельфії, де закінчив гітискул. Лейтенант Кунців був дуже активним в українському музичному, ходив до недільної української католицької школи.

Що писала „Свобода” 50 років тому

„Цілий московський нарід проти проголошеної автономії України”

(„Свобода” 7 липня 1917)

„Стокгольм 2 липня. — По постанові українського конгресу військових делегатів, який під теперішню пору відбуває наради в Києві, як також постановою Центрального Комітету З'єдненої України, щоби утворити з українських земель автономічну республіку, не оглядаючися на російське Провізорне Правильство в Росії, стрінулася з гострою критикою „Резі”, органу кадєтів. „Резі” критикує сей намір українців, називаючи його ще одним пляном німців на розчленування Росії. Помило того всього стало фактом, що українська Центральна Рада проголосила незалежність України від Росії.

Всі українські справи мають бути покладені на установи Зборух. Однак вже теперішні кроки українців стрігаються з неохотою і осудом зі сторони не лише російського правительства, але й цілого російського народу.

„Новое Время”, обговорюючи отсю справу, пише:

„Мусимо глядіти холодно на сю проклямацію відірвання. Маємо надію, що Росія відбудеться з свого тяжкого положення, в яке нас поставила українська справа”.

На конгресі делегатів робітничих і солдатських рад в Петрограді, котрий в трьох віддільних групах радить над справою про будучність Росії, делегат Войтенко доказував, що українська справа може бути вирішена лише Установою Збори. Він виступав також проти націоналізації російської армії, як цього домагаються групи різних народів, як

Роман С. Кунців

Під час перебування в академії, Роман Кунців належав до парашутистів. За ним 100 стрибків (майже усі вільні стрибки), за що дістав медаль — відзнаку. Тепер молодий лейтенант йде до пілотної школи в Арізоні, після закінчення якої хоче полетіти до В'єтнаму, а опісля — потрапити до університету й здобути звання магістра з міжнародних справ.

Лейтенант Роман Святослав Кунців чудово володіє українською мовою, дуже любить українську музику і, як признався сам, — шукає друзини українського походження. Бажає чимось у всіх справах, ні пуху, ні пера, повідомляємо, що на другий рік ту ж Академію закінчить ще один українець — Віктор Острожко, з Шикаго, про якого тоді також розповімо.

Ігор Мухин

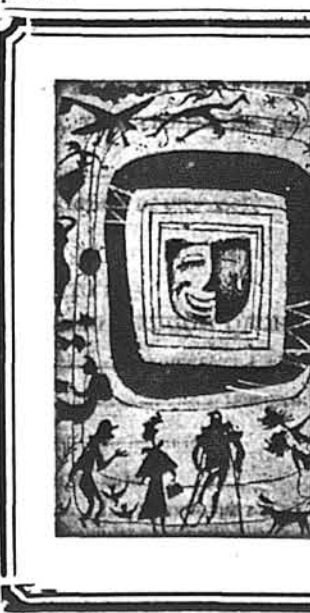
КОЛИ югославський диктатор Тіто прилетів в минулий четвер до Каїро, то його вітали гарматними стрілами й великими парадями. А єгипетський президент Гамаль Абдель Насер обняв його і розцілував. Тіто і Насер ніби дав давні „приятелі”. Два інші їхні „приятелі”, так само „незгодні” диктатори — президент Гані Квме Нкрума і президент Індонезії Сукарно втрапили вже владу. Тіто прибув ніби в ролі посередника в спорі Ізраїлю з Єгиптом. Він уже відлетів до Дамаску і Багдаду.

також проти творення окремих народних полків”.

„Сіз в Нью Йорку”

„Українці! Читайте уважно ту відозву! Сіз в Нью Йорку! Перший Відділ Сігової Організації України в Злуєнних Державах просить і зиває всіх українців на Перше Сігове Свято, яке відбудеться в неділю, дня 15 липня (жужуля) 1917 у великим парку „Белідер Парк”, Норт Біг, Лонг Айленд. Музика Сігова з Пассейку, Н. Дж. Вступ 25 цкт.

Українці! Сего року припадають 260-літні роковини смерті гетьмана України, Богдана Хмельницького. Усе і при всяких нагодах, українці, що ємоють шанувати своїх великих мужів, з святою пошаною споминали ім'я і діла великого Гетьмана... Українці! й Українці! Приходіть усі на Сігове Свято. Віддайте геть на-мість гетьмана Хмельницького, тим самим вшануємо пам'ять усіх українських борців за свободу і волю народу і віддамо йому вільний вольний України”.

ЛІТО І ДОЗВІЛЛЯ

(Продовження зі стор. 2-ої)

Найкраще забезпечення проти такого стану — регулярне і в достатній кількості заживання соли в харчах, а при сильному потінні під час праці під високою температурою — приймання таблеток соли. Очевидно, треба також мати одягу, яка дозволяє випаровувати потіві.

При легких випадках теплового удару люди часто лікують самі себе спокосом, заживанням великої кількості течева — бульйону, супу, молока, овочевих соків, а передусім солоних речей.

Ще одна завага відносно сонця. Якщо ви їдете на вакації застуджені або з якоюсь інфекцією, проти якої лікар приписав вам антибіотик — можете дістати попалення шкіри, буви навіть відносно дуже короткий час під впливом сонячного проміння. Деякі антибіотики підносять нашу світлочутливість, тобто ми стаємо вразливішими на сонячне проміння.

Та не тільки сонце разом з лікуванням і приємністю може принести небажані проблеми. Є ще й інші, до яких ми ще повернемося.

Деодоранти

Літньою порою багато людей, зокрема молодих, вживає різного роду креми та інших засобів, які ніби захищають несприятливі за пах поту. Від реклами всіх цих „чародійних” засобів телевізійні та радіові станції то змити.

Якщо навіть хтось уживає якогось деодоранту, бо „він пахне”, не варто забувати, що й при цьому гігієна не обходиться, щоб забезпечити себе проти інфекції. Замість крему за давнявний піт можна далі краще так його змити.

Ірина Левицька зі сніжним ярославом і олегом

Шикаго, у серпні 1967 р.

ПОДЯКА

9-го серпня 1967 року минає перша річниця несподіваної смерті мого Дорогого і Незабутнього ЧОЛОВІКА та БАТЬКА дітям

сл. п. Святослава (Свентина) ЛЕВИЦЬКОГО

В цей день була відправлена у Катедральній Церкві св. о. Миколая в Шикаго Заупокійна Служба Божа. Я у цю першу річницю вертаюсь думками до цих трагічно болілих для мене і моїх синів днів, згадую ще раз з вдячністю і любов'ю всіх тих, що поспішили тоді мені з допомогою — породею — поспішаю.

Згадую, бо їхня така сердечна і така християнська постава до мене була великою полегшою у могому горі.

В першу чергу я хочу ще раз висловити мою вдячність о. М. Олешкові, що відвідував Покійного у шпиталі, о. Імбелію П. Лескову і о. М. Голубову, що відправили похорон, друзям з хору „Славути”, що молитовними піснями проводили Пого в Останню Дорогу.

Я дякую ще раз д-рові П. Турчалу і інж. А. Гарасовському за вразливі промови. Друзям по зброї — Приятелям — Знайомим за висловом співчуття — за квіти і інші теплі та сердечні вияви їхньої моральної підтримки.

З особливою вдячністю я згадую тих найближчих друзів Покійного, що поділяли прох часткове, матеріальне забезпечення дальшої освіти моїм малим синам. Я і мої діти не належимо офіційно.

І врешті ще раз дякую всім цим Приятелям і Знайомим, що вродили ділого року, від дня смерті Покійного аж по сьогодні, на кожному кроці і у всякий спосіб, старалися і стараються облегшити моє горе і моє дальше життя. Всім їм моє сердечне спасибі.

ІРИНА ЛЕВИЦЬКА зі сніжним ярославом і олегом

Шикаго, у серпні 1967 р.

ЧИСЛО АКЦИДЕНТІВ ДУЖЕ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ В ЛІТІ. НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ВЖЕ ЗА 85 ЦЕНТІВ МІСЯЧНО, МОЖЕТЕ ПРИДБАТИ АКЦИДЕНТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА СУМУ \$10,000

в Українському Народному Союзі.

У В-ВІ „СВОБОДА” ПОЯВИЛАСЯ ДРУКОМ НОВА КНИЖКА ГУМОРСТИЧНИХ НАРИСІВ

Микола Понеділон

СМІШНІ СЛЮЗИНИ

Обгортка і Ілюстрації Е. БОЗАКА

Стор.: 278, м'яка оправа \$3.50, тверда оправа \$5.00

Вамовлення і належність (чек або М. О. платіж)

SVOBODA

P. O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ХТО МАЄ

„БЕРЕТЕЙСЬКИЙ МИР”

ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ” У ЛЬВОВІ — ПРОСИМО ПОВІДОМИТИ ЛАСКАВО РЕДАКЦІЮ „СВОБОДИ”

Чи Ви вже замовили книжку „МАЄМО КАРДИНАЛА”

У цій найбільш люксово виданій книжці утворює слово, документом та ілюстраціями — їх 55 в тому також у природних кольорах — одну з найвтішніших подій в історії Української Католицької Церкви: найменшання Митрополита-мученика Йосифа Сліпого на Кардинала Вселенської Церкви, а прибутком з продажу цієї книжки призначений на здійснення одного з великих задумів нашого Кардинала — на заініціювану й започатковану вже будову Українського Католицького Університету в Римі.

Тираж книжки, яка появилася в українському й англійському виданнях накладом Українського Народного Союзу, обмежений і тільки негайне замовлення може Вам забезпечити її вилітку. Тож замовте її ще сьогодні, виповнюючи доданий до цього формуляр та пересилаючи його, разом із належністю за замовлену книжку чи книжки й еventуальною Вашою додатковою пожертвою на фонд Університету на адресу „Свобода”.

Усі замовлення на книжку, як і додаткові пожертви проголошуються на сторінках „Свобода”.

SVOBODA, 81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J. 07303

ДО ВИДАВНИЦТВА „СВОБОДА”

Прохаю переслати мені..... примірник..... українського і..... примірник.....англомовного видання книжки „МАЄМО КАРДИНАЛА” - „Our Ukrainian Cardinal” у ціні по \$5.00 за примірник, на що й залучую готівкою (чеком - поштовим переказом) суму \$.....

Долучення до цього додаткових \$..... прохаю переслати як мою додаткову пожертву на цілі Українського Католицького Університету в Римі.

Name: .....

Date: ..... Підпис: .....

Address: № ..... Street (Avenue) .....

City ..... State ..... Zip code.....

